

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

23. november 2005

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens TSE køreplan (TSE Roadmap).

RESUMÉ:

Kommissionen har udarbejdet et dokument, der skal udgøre grundlaget for drøftelser om den fremtidige politik på TSE området. Dokumentet benævnes TSE-køreplan og er ikke udtryk for konkrete forslag til bindende retsakter.

TSE køreplanen indeholder overvejelser om mulige ændringer af TSE politikken på kort, mellemlang og lang sigt og omfatter både BSE og TSE/Scrapie. Planen omhandler vigtige områder for udryddelsen af sygdommene, nærmere bestemt overvejelser om mulige ændringer for så vidt angår overvågning, Specificeret Risikomateriale (SRM), foderforbud, nedslagningspolitik, BSE-landekategorier og de særlige foranstaltninger vedrørende UK.

Regeringen er positive overfor Kommissionens forslag og støtter generelt set de ændringer på TSE området der med planen lægges op til, idet man dog særligt ønsker at arbejde for, at der kommer en differentieret overvågning, der tager hensyn til, at forekomsten af BSE og TSE/Scrapie i de enkelte medlemsstater varierer betydeligt.

BAGGRUND

Kommissionen har ved KOM (2005) 322 sendt en meddelelse om en TSE køreplan. Dokumentet er oversendt til Rådet d. 15. juli 2005 og forelå i dansk udgave d. 2. september 2005.

Meddelelsen er ikke udtryk for et konkret forslag til EU retsakter, men indeholder Kommissionens overvejelser vedrørende den fremtidige EU politik på TSE området.

NÆRHEDSPRINCIPPET

Meddelelsen indeholder alene overvejelser om ændringer i EU's eksisterende TSE politik, der allerede omfatter fælles regler, men da der ikke er tale om konkrete forslag til retsakter er der her ikke grundlag for at vurdere overholdelsen af nærhedsprincippet.

FORMÅL OG INDHOLD

Kommissionens meddelelse indeholder overvejelser om mulige ændringer af TSE politikken på kort og mellemlang sigt (2005-2009) og lang sigt (2009-2014). Overvejelserne omfatter både BSE og TSE/Scrapie.

Kommissionens overvejelser vedrører fremtidige ændringer for så vidt angår overvågning, SRM, foderforbud, nedslagningspolitik, BSE-landekategorier og særlige foranstaltninger vedrørende UK. Foranstaltningerne som er nævnt nedenfor påtænkes gennemført i perioden 2005-2009.

Meddelelsen indeholder også en langsigtet plan for 2010-2014, men denne er meget afhængigt af udviklingen af TSE forskningen, resultaterne heraf, testresultater og hvilke beslutninger der træffes i de næste år.

Overvågning af kvæg

Ifølge meddelelsen ønskes der fremover en reduktion i antallet af BSE tests samtidigt med, at effektiviteten af overvågningen bevares. Dette forventes opnået ved at målrette overvågningsaktiviteterne ud fra de senere års testresultater. Der vil stadig være tale om aktiv overvågning, der anses for nødvendig for at kunne evaluere både medlemslandenes BSE situation og effekten af øvrige tiltag på området.

Fremtidige tiltag set ud fra en epidemiologisk betragtning kunne tænkes at være følgende:

- Gradvis forhøjelse af alderen for testning af sunde slagtedyr og selvdøde dyr.
- Fokuserer på BSE test af dyr fra fødselskohorter, hvor BSE forekomsten endnu ikke er kendt, for på den måde at skabe overblik over sygdommens udbredelse.

Foruden de epidemiologiske betragtninger lægger Kommissionen op til betragtninger vedrørende omkostningseffektivitet, hvor der, med respekt for formålet med overvågningen, foretages en afvejning af omkostningerne ved overvågningsprogrammet i forhold til de oplysninger overvågningen frembringer.

Specificeret Risiko Materiale, SRM

Kommissionens meddelelse lægger klart op til at sikre og bevare det nuværende høje beskyttelsesniveau af forbrugersikkerhed ved at garantere sikker fjernelse af SRM. Samtidig foreslås det, at modificere SRM listen og/eller tidspunktet for fjernelse af specificeret risikomateriale set i relation til dyrets alder, baseret på nyeste videnskabeligt materiale.

Med henvisning til en udtalelse fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) fra april 2005, hvori EFSA går ind for at forhøje den eksisterende aldersgrænse for centralnervevæv fra 12 til 21 eller 30 måneder, fremfører Kommissionen, at der er grundlag for overvejelser om forhøjelse af aldersgrænsen for fjernelse af rygsøjlen, uden dog at lægge sig fast på en aldersgrænse.

Det kan oplyses, at Kommissionen allerede har forelagt et konkret forslag til vedtagelse i komitéprocedure for Den Stående Veterinærkomité, jf. SANCO 1779/2005, hvor aldersgrænsen for fjernelse af ryghvirvlerne foreslås hævet fra 12 til 24 måneder.

Foderforbud

Der ønskes en lempelse af visse kontrolforanstaltninger i det eksisterende totale foderforbud, når visse nærmere angive betingelser er opfyldt.

Fremtidige tiltag vedrørende foderforbudet bør ifølge Kommissionen tage udgangspunkt i risikoanalyser og tage hensyn til de eksisterende kontrolværktøjer. Kommissionen nævner følgende områder, hvor en lempelse af foderforbudet kan komme på tale

- **Miljømæssig forurening** med benfragmenter er påvist i roe affald. Der er tale om ben fra vilde dyr, der ender i sukkerroeffald. Når en risikoanalyse har fastslået, at der ikke kan være tale om krydskontaminering eller tilsætning af kød og benmel, skal det være muligt at anvende roeffaldet til foder.

Det kan oplyses at denne regel allerede er gældende på baggrund af vedtagelse via Komitéprocedure.

- **Fiskemel** er forbudt at anvende til foder til drøvtyggere, men er under opfyldelse af bestemte krav tilladt til ikke-drøvtyggere. For at det bliver praktisk muligt rent produktionsmæssigt at anvende fiskemel til ikke-drøvtyggere foreslås, at der tillades en lille procentdel fiskemel i drøvtyggerfoder, for at tilgodese den del, der kan fremkomme ved krydskontaminering.
- **Lempe foderforbuddet for ikke drøvtyggere.** Overvejelserne afventer bl.a. en forbedring af metoden til differentiering af dyrearterne, hvorfra det animalske protein stammer.

BSE landekategorisering

Ifølge Kommissionens meddelelse ønskes en forenkling af de eksisterende BSE – landekategoriseringsregler, samt en klassificering af landene inden 1. juni 2007, hvor overgangsforanstaltningerne på området i TSE forordningen (999/2001) udløber.

Fremtidige tiltag skal udformes således, at et lands BSE status i højere grad afspejler de reelle forhold i landet. Klassificeringen skal gøres mindre kompliceret og følge formålet, som er at fastlægge handelsbestemmelser for de enkelte risikokategorier efter BSE risiko.

Kommissionen lægger op til at den Internationale Organisation for Dyresundhed (OIE)'s landekategoriseringsmodel fra maj 2005 anvendes. Modellen indeholder 3 landekategorier :

- Kategori 1: Lande med ubetydelig risiko for BSE.
- Kategori 2: Lande med kontrolleret risiko for BSE.
- Kategori 3: Lande med ubestemt/ukendt risiko for BSE.

Det kan oplyses at Danmark opfylder kravene til en placering i Kategori 2.

Nedslagningspolitik – kvæg

Kommissionen ønsker at gøre det valgfrit hvorvidt medlemslandene vil tillade at stoppe den øjeblikkelige nedslagning af kohortedyrene ved positivt fund af BSE i besætningen. Ved kohortedyrene forstås de dyr, der ikke udviser symptomer på sygdom, men hvor risikoen for, at dyrene er smittet med BSE formodes at være større, eksempelvis en fødselskohorte, der omfatter afkom af positive BSE tilfælde (for hundyr) eller en foderkohorte, der omfatter dyr som har fået samme foder som det BSE positive dyr i deres første leveår.

Kommissionens forslag til fremtidige tiltag udgør en to trins raket:

- Første trin er at tillade, at kohortedyrene først destrueres, når dyrene udgår af produktion.
- Andet trin er på sigt at overveje at tillade slagtning af kohortedyrene til konsum forudsat, at der foreligger en negativ BSE test, der er fjernet SRM samt at BSE prævalensen i landet er faldende.

Nedslagningspolitik – små drøvtyggere

Kommissionen ønsker at bevare det nuværende forbrugerbeskyttelsesniveau, men samtidig at anvende de nye testmetoder, som muliggør en differentiering mellem scrapie og BSE, til at lempe de nuværende nedslagningsregler for scrapie.

Fremtidige tiltag er ifølge Kommissionen at lempe nedslagningsreglerne for TSE i de tilfælde, hvor BSE er udelukket, men med en øget testfrekvens i den inficerede flok. Det skal være tilladt at slagte til konsum forudsat, at der foreligger en negativ BSE test.

Restriktioner vedrørende UK

Kommissionen ønsker at lempe kravene til UK i takt med, at UK lever op til de fastsatte betingelser. Kommissionen lægger op til en ophævelse af embargoen mod UK på grundlag af udtalelser fra Det Europæiske Fødevareragentur (EFSA) vedrørende forekomsten af BSE i UK, som er faldet til under 200 BSE-tilfælde pr. million voksne kreaturer, samt tilbagemeldinger fra den netop overståede FVO inspektion i juni 2005, der bl.a. skal klarlægge, hvorvidt UK har efterlevet krav om lovændringer, som tidligere er blevet fremsat fra Kommissionen.

UDTALELSER

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelser.

GÆLDENDE DANSK RET

I Danmark reguleres TSE området af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser med senere ændringer

Bekendtgørelse nr. 1093 af 12/12 2003 om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder
Bekendtgørelse nr. 1528 af 20/12/2004 om overvågning og bekæmpelse af BSE hos kvæg

KONSEKVENSER

Dokumentet er ikke udtryk for egentlig regulering, men alene politiske retningslinier. Konkrete reguleringsforslag afventes før lovgivningskonsekvenser, statsfinansielle konsekvenser, samfundsøkonomiske konsekvenser, samt beskyttelsesniveauet kan endeligt fastlægges.

HØRING

Høringer foretages i takt med at Kommissionen fremlægger konkrete forslag til retsakter

FORHANDLINGSITUATIONEN

TSE – køreplanen forventes drøftet i forskellige fora i den nærmeste tid.

REGERINGENS FORELØBIGE GENERELLE HOLDNING

Regeringen anser den gældende TSE forordning som en succes. Forekomsten af BSE er faldende i EU samtidig med, at gennemsnitsalderen for positive BSE tilfælde stiger. Dette er sikkert for de oprindelige medlemsstater og udviklingen følges i de nye medlemsstater. Regeringen støtter således Kommissionens ønsker om at lave en langsigtet strategi på TSE området.

TIDLIGERE FORELÆGGELSE FOR FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.